

Forsidebillede: Diagnose. Nikolaj Brie Petersen, 2012. Akryl på lærred, © KFR 2021

Forord

Året 2020 blev, også for Kompetencecenter for Retspsykiatri, et anderledes år end forventet som følge af Covid-19. Flere af os arbejdede hjemmefra i forårmånederne, og det gav ekstra tid og rum til analyse- og skrivearbejde. Det betød blandt andet, at vi fik færdiggjort arbejdet med at sammenfatte resultater fra undersøgelsen af misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri. Derudover har vi publiceret om patienters erfaringer med antipsykotisk depotbehandling, tvang og psykiatrihistorie. Allersidst på året udkom den første delanalyse af et stort interviewmateriale fra projekt *Vendepunkter. Patienter og pårørendes erfaringer med forløb før og efter dom*.

En række af vores planlagte undervisnings- og formidlingsaktiviteter blev aflyst i foråret 2020, men heldigvis kunne en del gennemføres i august og september. Det gjaldt ikke mindst undervisningen på specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje i de fem regioner. Her introducerer KFR til ny forskning på det retspsykiatriske område med særligt fokus på patientperspektiver, recovery, risiko for stigmatisering, retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrisk regi og kriminalitetsforebyggelse. Specialuddannelsen er, ligesom den tværfaglige nationale efteruddannelse i retspsykiatri TRE og den retspsykiatriske ekspertuddannelse, der varetages af Retspsykiatrisk Interessegruppe, væsentlige formidlingsmæssige platforme for KFR.

I året der er gået, har vi også fået nye kommunikationskræfter ombord, og det har bl.a. betydet en markant opdatering og udvidelse af KFR's hjemmeside på www.psykiatri-regionh.dk/kfr.

Alt i alt har 2020 været et lærerigt og arbejdsomt år, hvor vi har skullet vænne os til online møder og virtuel undervisning. I skrivende stund tyder alt på, at det er kommet for at blive. Det ændrer imidlertid ikke ved, at fysisk fremmøde, faglig sparring og interaktion med klinisk praksis er helt afgørende for KFRs vidensproduktion, og at vi ser frem til, at dette forhåbentlig igen bliver muligt i løbet af 2021.

København, januar 2021

Jette Møllerhøj

Leder af Kompetencecenter for Retspsykiatri

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
KFRs vision og mission i 2020	4
KFRs kerneopgaver.....	4
Ansatte i KFR.....	4
Forskning og Udvikling (FoU).....	7
Status på projektarbejde	7
Vidensberedskab og videndeling	11
KFR Arbejdspapirer	11
Forespørgsler, sparring og vejledning.....	13
Forskningsnetværk	13
Foredrag.....	13
Undervisning	14
Øvrige aktiviteter	15
Afvikling af Fagbiblioteket på Sct. Hans.....	15
Publikationer.....	17

KFRs vision og mission i 2020

Vision

- At bidrage til afstigmatisering af retspsykiatriske patienter
- At skabe passende forstyrrelser i klinisk praksis
- At være et fagligt fyrtårn på det retspsykiatriske område i Danmark

Mission

- At videndele, udforme og udføre anvendelsesorienterede og praksisnære forsknings- og udviklingsprojekter i den kliniske dagligdag i Region Hovedstadens Psykiatri

KFRs kerneopgaver

Kompetencecentrets kerneopgaver er at:

- ruste RHP til at kunne give den til enhver tid bedst mulige behandling og pleje af de retspsykiatriske patienter i regionen
- sikre udbredelsen af viden om retspsykiatri på tværs i RHP og etablere forsknings-, udviklings- og undervisningsaktiviteter indenfor retspsykiatri
- opsamle viden og erfaringer om den retspsykiatriske behandling og praksis i RHP
- stimulere og selvstændigt udøve forskning indenfor det retspsykiatriske område

Ansatte i KFR

- Leder og seniorforsker Jette Møllerhøj (JM)
- Projektleder Liv Os Stølan (LOS)
- Seniorforsker Mette Brandt-Christensen (MBC), 40%
- Projektleder Maia Jørgensen (MJ), 70% fra 1. juni 2020
- Studentermedhjælper Katrine Bang Andersen (KBA), 7 timer ugentligt

KERNEOPGAVER OG AKTIVITETER 2020

Kompetencecenter for Retsspsykiatri (KFR) arbejder på tværs af Region Hovedstadens Psykiatri (RHP), og har til huse på Psykiatrisk Center Sct. Hans (PCSH) og Psykiatrisk Center Glostrup (PCG)

VISION

- At bidrage til afstigmatisering af retsspsykiatriske patienter
- At skabe passende forstyrrelser i klinisk praksis
- At være et fagligt fyrtårn på det retsspsykiatriske område i Danmark

MISSION

- At vidende, udforme og udføre anvendelsesorienterede og praksisnære forsknings- og udviklingsprojekter i den kliniske dagligdag i RHP

Publikationer 2020: KFR Arbejdspapirer, artikler og rapporter

Fx:

- "Et forstyrrende element i behandlingen og i vores hverdag". Professionelles syn på misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retsspsykiatri i RHP. *KFR Arbejdspapir nr. 5*.
- "I live, I don't work, but I live a very normal life" – A qualitative interview study of Scandinavian user experiences of schizophrenia, antipsychotic medication, and personal recovery processes. *Perspectives in Psychiatric Care*, 56 (2).

Forespørgsler og vejledning

- Personale på efteruddannelse
- Studerende
- Forskningsinstitutioner

Retsspsykiatriske temamøder

- Halvårige temamøder for almenpsykiatri og specialiseret retsspsykiatri

Retsspsykiatrisk Forum

- Foredrag og tværfaglig debat
- Målgruppe: Alle faggrupper, der er involveret i retsspsykiatriske patientforløb

Kvalitets- og udviklingsarbejde i RHP

Foredrag

Fx:

- Radikalisering og psykisk sygdom
- Fra "fede møgso" til fysiske angreb - vold og trusler mod offentligt ansatte
- Kriminalitetsforebyggelse - en kerneopgave
- Fra spændetrøje til recovery - Psykiatriens historie i DK
- Misbrugsbehandling i den specialiserede retsspsykiatri

Vidensberedskab og videndeling

- Overvågning og indsamling af viden på det retsspsykiatriske område ift. forsknings- og erfaringsbaseret viden
- KFR videndeling på mail ift. ny dansk og international forskning, debatindlæg, ny lovgivning mv
- www.psykiatri-regionh.dk/kfr

Undervisning

- Landsdækkende efteruddannelse for plejepersonale i specialiseret retsspsykiatri
- Specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje
- Ekspertuddannelsen i retsspsykiatri
- Centre og afdelinger i RHP

SÆRLIGE INDSATSONRÅDER 2020

- **Vendepunkter** - En kvalitativ undersøgelse af patienters og pårørendes erfaringer med forløb før og efter dom
- **Pårørende** - også i retsspsykiatrien
- **Misbrugsbehandling i den specialiserede retsspsykiatri i RHP**
- **§ 69 - undersøgelsen** – omfang og udvikling
- **Recovery og retsspsykiatri** – teori og praksis?

Kontakt

Kompetencecenter for Retsspsykiatri
Psykiatrisk Center Sct. Hans, Boserupvej 2, 4000 Roskilde
Telefon 29 33 02 92

Email: rhpkfr@regionh.dk
Hjemmeside: www.psykiatri-regionh.dk/kfr
Intranet: intranet.regionh.dk/rhp/kfr

Online oplæg på Retpsykiatrisk Forum

KFR på tur

Vi mødes heldigvis på skærmen

Dorthe Birkemose, Retpsykiatrisk Forum oktober 2020

KFR-hylden på MMA's bogtoilet

Årets gang i KFR 2020; hjemmearbejde, læsning og skrivning, virtuelle foredrag, undervisning i kød og blod og en stejl læringskurve ift. online møder.

Forskning og Udvikling (FoU)

KFR arbejder med afsæt i OECDs definition af forskning og udvikling (FoU) som "et skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden, samt udnyttelsen af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder".

I 2020 har vi arbejdet på følgende projekter:

1. KFR Vidensberedskab
2. Retsspsykiatrisk Forum
3. NOMA: Nordic exploratory study of patient experience of three-Monthly Antipsychotic treatment
4. Vendepunkter - En kvalitativ undersøgelse af patienters og pårørendes erfaringer med forløb før og efter dom
5. Pårørende – også til retsspsykiatriske patienter
6. Recovery og retsspsykiatri
7. Misbrugsbehandling i den specialiserede retsspsykiatri
8. § 69-undersøgelsen
9. Følgeforskning RPM-R12

Status på projektarbejde

1. KFR Vidensberedskab

Indsamling af viden og erfaringer på det retsspsykiatriske område er en kerneopgave for KFR. Vores vidensberedskab fungerer som fundament og afsæt for kompetencecentrets indsatser i forhold til formidling, videndeling, undervisning/kompetenceudvikling og formulering af nye forsknings- og udviklingsprojekter. Referencer og videnskilder håndteres såvel elektronisk som manuelt i en fysisk samling, der stilles til rådighed for studerende og ansatte i Region Hovedstadens Psykiatri efter aftale.

2. Retsspsykiatrisk Forum

KFR etablerede i 2018 efter inspiration fra Afdeling M og Dobbelt diagnose Forum et tilsvarende Retsspsykiatrisk Forum (RF). RF er et fagligt forum, der i form af foredrag formidler viden om retsspsykiatri. Formålet med RF er at bidrage til tværfaglig dialog og videndeling af retsspsykiatriske problemstillinger, primært i Region Hovedstadens Psykiatri. RF sigter mod alle faggrupper, der er involveret i retsspsykiatriske patientforløb, i såvel specialiseret retsspsykiatri som i almenpsykiatrien.

I 2020 har vi på grund af Covid-19 været nødt til at aflyse en del af de planlagte arrangementer. Det lykkedes dog at gennemføre følgende fire foredrag:

- Den 17. januar: Retsspsykiatrisk personales holdninger til at tale om seksualitet med deres patienter ved Nina Lildal-Schrøder, autoriseret psykolog, specialist i psykopatologi og sexologi.

- Den 28. februar: De evige søndage – hverdagsliv på en retspsykiatrisk afdeling ved Anne Marie Torsting, Fagleder for Ergoterapi, Master i Rehabilitering.
- Den 2. oktober: Risiko for forråelse i årelangt omsorgsarbejde... også i relation til retslige patienter ved Dorthe Birkmose, selvstændig psykolog og foredragsholder.
- Den 6. november: Professionelles syn på misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri. Omfang, forståelser & dilemmaer ved Liv Os Stølan, projektleder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP og Jette Møllerhøj, leder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP.

Region Hovedstadens Psykiatri
Kompetencecenter for Retspsykiatri
Psykiatrisk Center Sct. Hans

RETSPSYKIATRISK FORUM

Program foråret 2020

Retspsykiatrisk forum bidrager til tværfaglig dialog og vidensdeling af retspsykiatriske problemstillinger på tværs af RHP. Alle arrangementer afholdes i Kantinen i Administrationsbygningen, Psykiatrisk Center Sct. Hans, Boserupvej 2, 4000 Roskilde

Fredag 17. januar kl. 13.30 – 14.30 Tilmeldingsfrist: 13. januar 2020
Retspsykiatrik personales holdninger til at tale om seksualitet med deres patienter
 Oplæg ved **Nina Lidel-Schreder**, autoriseret psykolog, speciallæge i psykiatri og seksologi, tidligere ansat ved PCSH, afd. R.
 WHO anser seksualitet som en essentiel og integreret del af at være menneske. Seksuel funktion bliver dog ikke altid anset for at være et vigtigt aspekt af behandlingen, når man arbejder med over psykisk lidelse, som fx skizofreni. Resultater fra studiet "Discussing sexuality with patients – Staffs attitudes and beliefs" gennemgås, med plads til diskussion og refleksion.

Fredag 28. februar kl. 13.30 – 14.30 Tilmeldingsfrist: 24. februar 2020
De evige søndage – hverdagsliv på en retspsykiatrisk afdeling
 Oplæg ved **Anne Marie Torsting**, Fagleder for Ergoterapi, Master i Rehabilitering, PCSH
 I oplægget præsenteres hovedpointer fra masterafhandling i Rehabilitering v/Syddansk Universitet. Afhandlingen er baseret på interviews med retslige patienter og en drøftelse af centrale teorier på det rehabiliteringsfaglige felt.

Fredag 20. marts kl. 13.30 – 14.30 Tilmeldingsfrist: 16. marts 2020
Misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i RHP – del 2
 Oplæg ved **Liv Os Stølan**, projektleder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP
 Kompetencecenter for Retspsykiatri har kortlagt misbrugsbehandlingen i den specialiserede retspsykiatri i RHP. I oplægget præsenteres hovedresultater fra fokusgruppintervju med ansatte i den specialiserede retspsykiatri.

Fredag 12. juni kl. 13.30 – 15.00 Tilmeldingsfrist: 8. juni 2020
Personlig medicin – også i retspsykiatri? Begreber, etik og brugerperspektiver
 Oplæg ved **Jette Møllerhøj**, leder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP; **Liv Os Stølan**, projektleder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP; og **Christina Dahl Nielsen**, læge, RHP
 I den offentlige debat om personlig medicin er der ofte fokus på præcisionsmedicin og skræddersyet behandling, der tilpasses den enkelte genetiske profil. Men, personlig medicin kan også, som den amerikanske psykolog Patricia Deegan har påpeget, forstås som det, der er hjælpsomt for det enkelte individs recoveryproces.

Tilmelding via e-mail til: mkph@region.dk. Ansatte ved PC Sct. Hans tilmelder sig ved at acceptere den tilsendte kalenderinvitation.

Velkommen!
 Kompetencecenter for Retspsykiatri & Psykiatrisk Center Sct. Hans, Region Hovedstadens Psykiatri

Region Hovedstadens Psykiatri
Kompetencecenter for Retspsykiatri
Psykiatrisk Center Sct. Hans

RETSPSYKIATRISK FORUM

Program efteråret 2020

Retspsykiatrisk forum bidrager til tværfaglig dialog og vidensdeling af retspsykiatriske problemstillinger på tværs af RHP. Alle arrangementer afholdes i Kantinen i Administrationsbygningen, Psykiatrisk Center Sct. Hans, Boserupvej 2, 4000 Roskilde.

På grund af de aktuelle regler for forsamlinger, er der begrænsninger i antal deltagere, der kan være fysisk tilstede. Foredragene kan også følges online.

Fredag 2. oktober 2020 kl. 13.30 – 14.30
Risiko for forråelse i årelangt omsorgsarbejde... også i relation til retslige patienter
 Oplæg ved **Dorthe Birkmose**, selvstændig psykolog (cand. psych.) og foredragsholder (se mere på www.dorthebirkmose.dk).
 Retspsykiatriske patientforløb er typisk komplekse og langvarige - 5 år eller mere. I den specialiserede retspsykiatri på PC Sct. Hans er patienterne typisk indlagt i 3-4 år. De fleste retspsykiatriske patienter er dog i ambulant behandling, og de fleste behandles i almenpsykiatri, men hvor de kan opleves som "sten i skoen" eller deciderede "gængsere", der tager sengpladsen fra de "værdifulde" syge. Dette stiller identitets og krav til professionerne, der skal være vedvarende og udfordrende i deres omsorgsarbejde. Derfor har det længe ligget os på sinde, at få belyst risikoen for forråelse - også i en retspsykiatrisk kontekst og i forhold til retspsykiatriske patienter. Forråelse er en overlevelsesstrategi, som vi kan bruge for at undgå at blive kritiseret/målt på overvældende, sekundært traumatiserede, stressede eller omsorgsøstede. Vi kan komme til at distancere os så meget, at vi bliver nå, ligeglade, kyniske og hårdhuede.
 Dorthe Birkmose vil fortælle om en af de gange, hvor hun i et vanskeligt pårørelsesarbejde oplevede forråelsen uden at opdage det, og for det var for sent. I fortællingen stiller vi bekendtskab med projektioner, nå impulser, negative tanker om andre, misforståelser og ikke mindst det positive sprogbrug, der kan carroullere vores fejl og krænkelende handlinger.

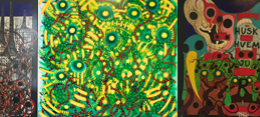
Tilmelding til at være tilstede i Kantinen sendes **Liv Os Stølan**, projektleder i Kompetencecenter for Retspsykiatri, senest **fredag 15. september** på e-mail lv.os.stolan@region.dk. Tilmelding til at strøme oplægget mailer **Liv senest 28. september**.

Fredag 6. november 2020 kl. 13.30 – 14.30
Professionelles syn på misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri. Omfang, forståelser & dilemmaer
 Oplæg ved **Liv Os Stølan**, projektleder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP og **Jette Møllerhøj**, leder Kompetencecenter for Retspsykiatri, RHP
 Kompetencecenter for Retspsykiatri har kortlagt misbrugsbehandlingen i den specialiserede retspsykiatri i RHP. I oplægget præsenteres hovedresultater fra fokusgruppintervju med ansatte i den specialiserede retspsykiatri.

Tilmelding til at være tilstede i Kantinen sendes mkph@region.dk senest 28. oktober. Tilmelding til at strøme oplægge sendes mkph@region.dk senest 2. november.

Velkommen!
 Kompetencecenter for Retspsykiatri & Psykiatrisk Center Sct. Hans, Region Hovedstadens Psykiatri

3. NOMA: Nordic exploratory study of patient experience of three-Monthly Antipsychotic treatment

KFR har deltaget i et skandinavisk studie, der er iværksat af Janssen Cilag. Janssen har udviklet en antipsykotisk depotbehandling, der skal gives med tre måneders mellemrum (fremfor månedligt interval). Formålet med studiet er at undersøge patienternes erfaringer med og syn på dette skifte til tre måneders interval; hvad det betyder for deres syn på sygdom og behandling, for deres kontakt til behandlingspsykiatrien, for deres hverdagsliv og sociale relationer og for deres egen vurdering af funktionsevne. Studiet er gennemført i Norge, Sverige og Danmark og KFR har udført de norske og danske interviews. I 2020 er det publiceret to artikler fra projektet:

- Møllerhøj, J. et al. (2020): "I live, I don't work, but I live a very normal life" – A qualitative interview study of Scandinavian user experiences of schizophrenia, antipsychotic medication, and personal recovery processes. *Perspectives in Psychiatric Care*. 2020, 56, 2, 371-378. <https://doi.org/10.1111/ppc.12444>
- Rise, M.B. et al. (2020): Patients' perspectives on three-monthly administration of antipsychotic treatment with paliperidone palmitate – a qualitative interview study. *Nordic Journal of Psychiatry*. 2020, Nov 5; 1-9. Online ahead of print. <https://doi.org/10.1080/08039488.2020.1841289>

4. **Vendepunkter - En kvalitativ undersøgelse af patienters og pårørendes erfaringer med forløb før og efter dom**

Vendepunkter er en kvalitativ undersøgelse af patienters og pårørendes erfaringer med forløb før og efter dom. Formålet med projektet er at få mere præcis viden om, hvad patienter og pårørende selv peger på som afgørende vendepunkter i forløb op til dom og i tiden mens foranstaltningen står på. Denne viden forventes at kunne bidrage til at forebygge debut og vækst af retslige patienter og til at optimere recoveryprocesser for de, der allerede er idømt foranstaltninger. Der er foretaget i alt 38 interviews med 23 deltagere, og de vedrører i alt 10 forløb/cases. I december 2020 er nedenstående publiceret fra projektet. Det forventes, at der publiceres en samlet syntese i form af et arbejdspapir i foråret 2021.

- Møllerhøj, J., Brandt-Christensen, A. M., Stølan, L. O. (2020). "Så de lod mig bare være..." – eksempler på veje fra psykiatrisk til retspsykiatrisk patient. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 107 (3). 287-306.

5. **Pårørende – også til retspsykiatriske patienter**

Med afsæt i viden fra projekt *Vendepunkter* om, hvilke særlige udfordringer og vidensbehov pårørende til retspsykiatriske patienter oplever, har KFR udviklet og tilrettelagt et pårørendekursus. Det indeholder fire kursusgange, så der bliver mulighed for at komme omkring en række centrale temaer og problemstillinger. Kurset har i første omgang karakter af pilotafprøvning, men vi forventer, at det herefter tilpasses og kommer i drift. Som følge af Covid-19 situationen er opstarten af kurset udskudt til august 2021.

6. **Recovery og retspsykiatri**

KFR har igennem en årrække overvåget og gennemgået international forskningslitteratur vedrørende recovery, rehabilitering og retspsykiatri. Dette arbejde lå til grund for planlægningen af retspsykiatrisk netværksseminar om sikker recovery, som PC Sct. Hans og Afdeling R var værter for i maj 2019. Litteraturgennemgangen er endvidere sammenfattet og udgivet i *Arbejdspapir 3/2019: Recovery, rehabilitering og retspsykiatri – begrebsafklaring og dilemmaer*. KFR overvåger fortsat relevant litteratur vedrørende recovery og retspsykiatri.

7. Misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i RHP

Formålet med denne undersøgelse har været at skabe overblik over eksisterende kliniske praksisser vedrørende misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri. Undersøgelsen består af en litteraturgennemgang, en spørgeskemaundersøgelse til afdsnitsledelserne, samt fokusgruppeinterviews med plejepersonale (social- og sundhedsassistenter/sygeplejersker), ergoterapeuter og pædagoger, psykologer og overlæger. Resultaterne er sammenfattet i:

- Møllerhøj, J. & Stølan, L. O. (2020). "Et forstyrrende element i behandlingen og i vores hverdag". Professionelles syn på misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri. KFR Arbejdspapir nr. 5. Roskilde: Psykiatrisk Center Sct. Hans.
- Møllerhøj, J. & Stølan, L. O. (2020). "Her er alt misbrug tilbagefald til kriminalitet". Ansatte i retspsykiatrien er udfordret i håndteringen af patienternes misbrug og misbrugsbehandling. STOF, 37 (3), 72-77.

8. § 69-undersøgelsen

§ 69-undersøgelsen udføres i samarbejde mellem Retspsykiatrisk Klinik, Retspsykiatrisk Afdeling Middelfart, Retspsykiatrisk Afdeling Skejby og Retspsykiatrisk Afdeling i Aalborg. Undersøgelsen omfatter analyse af tre årgange af mentalerklæringer. Analyse- og skriveproces pågår og der forventes publiceret fra undersøgelsen i løbet af 2021.

9. Følgeforskning RMP-R12

Det åbne sengeafsnit R12 på PC Sct. Hans har bedt Kompetencecenter for Retsspsykiatri (KFR) om at evaluere rusmiddelprojektet RMP-R12. Et centralt element i evalueringen er at beskrive de deltagende parter forventninger til og erfaringer med projektets indsatser og initiativer. Dette gøres ved hjælp af fokusgruppeinterviews med medarbejderne i projektgruppen, projektets styregruppe og berørte patienter (dvs. både de patienter, der er en del af projektet, og patienter der ikke ønsker at deltage). Projektgruppe, styregruppe og patienter interviewes i separate fokusgrupper. De første fokusgruppeinterviews finder sted i starten af projektet, anden omgang interviews gennemføres ved projektets afslutning. Pointer fra fokusgruppeinterviewene vil, sammen med resultaterne fra projektets audits og idékatalog, indgå i en samlet rapport hvori erfaringerne fra projektet samlet beskrives. Der forventes publiceret fra projektet i løbet af 2022.

Vidensberedskab og videndeling

Udover mundtlig og skriftlig formidling laver KFR videndeling på mail. Man kan tilmelde sig videndelingen ved at sende en mail til KFRs fællespostkasse på rhpkfr@regionh.dk.

Udsendelser på KFR videndeling afspejler, at vi arbejder med et bredt vidensbegreb, og kan indeholde alt fra debatindlæg, annoncering af arrangementer til nye publikationer eller orientering om lovgivning. Tilbagemeldingen fra en række af listens medlemmer er, at denne brede, men målrettede, videndeling opleves som nyttig.

KFR Arbejdspapirer

I 2020 har vi udgivet *KFR Arbejdspapir nr. 5*, der omhandler misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri.

Formålet med arbejdspapirerne er at give en status præsens på aktuel viden indenfor et afgrænset tematisk område. KFR arbejdspapirer skitserer centrale aspekter og problemstillinger og giver forslag til videre læsning og fordybelse, men gør ikke krav på at være en systematisk eller udtømmende oversigt. Målgruppen for KFR arbejdspapirer er fagprofessionelle, der arbejder med retspsykiatriske patientforløb, og tanken er, at man relativt nemt skal kunne tilegne sig et hurtigt overblik over et aktuelt tema.

Foreløbige tilbagemeldinger fra især personale på efteruddannelse tyder på, at denne genre er hjælpsom i forhold til hurtigt at skabe sig overblik over en tematik inkl. relevante referencer til litteratur og forskningsresultater.

Ny hjemmeside

I efteråret 2020 er KFRs hjemmeside blevet gennemgået og opdateret med bl.a. en omfattende oversigt over litteratur om dansk retspsykiatri, publikationer udgået fra KFR, nyheder og projektbeskrivelser. Se meget mere på www.psykiatri-regionh.dk/kfr.

Kompetencecenter for Retspsykiatri

Centre Vejledning & Rettigheder Undersøgelse & Behandling Job & Uddannelse Forskning Kvalitet & Udvikling

Kompetencecenter for Retspsykiatri (KFR) arbejder med at tilvejebringe og udbrede viden om retspsykiatri gennem forsknings-, udviklings- og undervisningsaktiviteter.

Vores pejlemærker er at vidende, udforme og udføre anvendelsesorienterede og praksisnære forsknings- og udviklingsprojekter i den kliniske dagligdag i hospitalet. Vi stræber efter:

- At bidrage til afstigmatisering af retspsykiatriske patienter gennem oplysning og videndeling.
- At være et fagligt fyrtårn på det retspsykiatriske område.

Nyheder fra KFR

"Så de lod mig bare være..." - eksempler på veje fra psykiatrisk til retspsykiatrisk patient - ny artikel
6. DECEMBER 2020 - 13:31

Skandinavisk undersøgelse af patienterfaringer med fremmeders antipsykotisk depotbehandling med Trevicta - to nye artikler
7. DECEMBER 2020 - 13:09

Her er alt misbrug tilbagefald til kriminalitet - ny artikel i Tidsskriftet STOP
17. NOVEMBER 2020 - 13:31

Viden om risiko for forbrydelse, udbredthed, omsorgsret og holdning til kriminalitet blandt professionelle
KFR Videndeling - september 2020
25. SEPTEMBER 2020 - 13:30

Om KFR

- Kontakt og medarbejdere
- Vision og mission
- About Competence Centre for Forensic Psychiatry

Forskning i KFR

- Publikationer
- Projekter
- Forskningsplan

Undervisning og formidling

- Undervisning
- Foredrag

Links

- Rigsadvokatmeddelelsen RM 5/2007 - opdateret d. 19. november 2020
- Sundhedsstyrelsens vejledning om behandlingsansvar

Arrangementer

- Retspsykiatrisk Forum
- Retspsykiatrisk ForskningsNetværk (RFN)

KFR vidensberedskab

- Litteratur om dansk retspsykiatri
- Tilmeld dig KFR videndeling på mail

DRØMME & MULIGHEDER

Hvad er betingelserne for i retspsykiatriske patienter, behandlings- og rehabiliteringsforløb? Hvad har værdi for patienterne?

Report fra et forskningsprojekt baseret på interviews med 60 retspsykiatriske patienter

Lis De Steiner & Jette Mathiesen

Hvad har værdi for patienterne? 50 interviews med retspsykiatriske patienter

KFR Arbejdspapirer: Læs bl.a. om misbrug, recovery og rehabilitering

Nyt projekt på vej: Pårørende - også til retspsykiatriske patienter

Forespørgsler, sparring og vejledning

KFR har i 2020 besvaret en række forespørgsler fra bl.a.:

- DR
- Journaliststuderende
- Sociologiststuderende
- Socialrådgiverstuderende
- studerende på specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje fra Region Syddanmark og Region Hovedstaden

Derudover bidrager vi med vejledning og sparring såvel internt som eksternt:

- Ph.d. -vejledning, KU, Saxo-Instituttet (JM)
- Ph.d.-vejledning i Region Sjælland (MBC, LOS og JM)
- Løbende sparring med Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme (MBC og JM)

Forskningsnetværk

KFR deltager i forskernetværket *Samfund og Psykosociale Problemer* på RUC. Der har ikke været afholdt møder eller seminarer i 2020 pga. Covid-19.

JM indgår som Region Hovedstadens repræsentant i styregruppen for *Retspsykiatrisk Forskningsnetværk* (RFN) der, på opdrag fra afdelingsledelserne i den specialiserede retspsykiatri, arbejder på tværs af psykiatrien i de fem regioner. RFN arbejder aktuelt med at forberede et nationalt forskningsprojekt på tværs af den specialiserede retspsykiatri i Danmark. RFN var i gang med at forberede en ny national retspsykiatrisk forskningsdag, der skulle være afholdt i Skejby i november 2020. Forskningsdagen har dog måttet udsættes til 2021 pga. Covid-19.

KFR har intensiveret samarbejdet med den specialiserede retspsykiatri i Region Midtjylland og i Region Sjælland med henblik på et stærkere forskningssamarbejde.

KFR er endvidere engageret i forberedelsen af forskningssamarbejde med dr. Roger Almvik m.fl. ved Brøset/St. Olavs Hospital/SIFER-Midt (Regionalt kompetansesenter for sikkerheds, fængsels- og retspsykiatri), Trondheim.

Foredrag

23/1 2020. Introduktion til Kvalitets- og Forbedringsenheden på PC Sct. Hans:

- Introduktion til KFRs arbejde og vidensproduktion (LOS og JM)

19/8 2020. Otsuka Sygeplejerskesymposium: Identifikation og håndtering af den komplekse psykiatriske sygepleje:

- "Så lod de mig bare være"- Når almenpsykiatriske patienter debuterer som retspsykiatriske patienter (JM)

4/9 2020. Videndeling PC Sct Hans:

- Præsentation af pårørendeprojekt (LOS og JM).

11/9 og 1/10 2020. Fælles på Tværs. Om mennesker med psykisk sygdom og dom til behandling. Aarhus og Roskilde: Ny forskning i dansk retspsykiatri:

- Retspsykiatri hvem, hvad, hvor?... (LOS og JM)
- Kriminalitetsforebyggelse (LOS)
- "Så lod de mig bare være" –når almenpsykiatriske patienter debuterer som retspsykiatriske patienter (JM)
- KFR Arbejdspapirer (JM)

17/9 2020. Aftenforedrag på ekspertuddannelsen i retspsykiatri:

- Fra spændetrøje til recovery – psykiatrihistoriske nedslag (JM)

18/11 2020. Otsuka Sygeplejerskesymposium: Identifikation og håndtering af den komplekse psykiatriske sygepleje:

- "Så lod de mig bare være"- Når almenpsykiatriske patienter debuterer som retspsykiatriske patienter (JM)

2/12 2020. Region Syddanmark, Lokalpsykiatrien Esbjerg:

- Patientperspektiver på medicinsk behandling og recovery-formidling fra forskningsprojekt om 3 måneders antipsykotisk depotbehandling (LOS og JM)

Undervisning

Landsdækkende Tværfaglig Retspsykiatrisk Efteruddannelse TRE 2020: Forskning i retspsykiatri (JM):

- Håb & drømme
- Recovery
- Misbrugsbehandling
- Forebyggelse af fornyet kriminalitet

Specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje i Region Hovedstaden, Region Sjælland, Region Syddanmark, Region Midt og Region Nord:

- Fra spændetrøje til recovery – psykiatriens historie i DK (JM)
- En sten i skoen? Retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrien (JM)
- Kriminalitetsprofiler (LOS)

- "Så de lod mig bare være" (JM)
- Drømme og Muligheder – hvad siger patienterne? (LOS og JM)
- Patienterfaringer med antipsykotisk depotbehandling (LOS)
- KFR Arbejdspapirer (JM)

Øvrige aktiviteter

Deltagelse i Klinisk Etisk Komite i RHP (JM).

Deltagelse i arbejdsgruppe om national retspsykiatrisk database, efter model for kliniske databaser (MBC).

Afvikling af Fagbiblioteket på Sct. Hans

KFR har i 2020 haft til opgave at afvikle udlån fra Fagbiblioteket på PC Sct. Hans. Den 31. marts gik fagbibliotekar Elizabeth Oksholt på pension efter næsten 40 års tjeneste. Mange studerende, forskere og ansatte på efteruddannelse i Region Hovedstadens Psykiatri har igennem mange år nydt godt af en kyndig og enestående biblioteksbetjening. Det gælder ikke mindst de to kompetencecentre, der huses på Sct. Hans.

Nu er tiden imidlertid inde til, at vi hver især selv downloader elektroniske ressourcer og låner bøger via bibliotek.dk. Vejledninger hertil findes på PC Sct. Hans' [intranet](#).

Der har været en del arbejde med opsigelse af abonnementer, bibliotekssystem og ikke mindst hjemkaldelse og returnering af fjernlån til alle egne af landet, samt hjemkaldelser til Fagbibliotekets egen samling. I forbindelse med den øvrige oprydning i biblioteket blev det klart, at også forgængerne har haft udfordringer med at få lånere til at reagere på hjemkaldelser: *I tiårsrapporten for Fagbiblioteket Sct. Hans Hospital 1981-1991*, fra oktober 1991 gengives tre vignetter, der illustrerer 1., 2. og 3. hjemkaldelse.

At historien foregår i tilbagevendende cirkler og bølger, og at bøger til alle tider har det med at bortkomme, bekræftes også af et sirligt maskinskrevet brev fra 29. oktober 1975.

Den ulykkelige låner beklager først ulejligheden og medgiver, at "det må være et stort arbejde at holde rede på udlaan fra et hospitalsbibliothek. Det er vist paa alle større hospitaler en haabløs opgave". Dernæst følger en detaljeret redegørelse for lån, anvendelse og returnering af de pågældende bøger, som nu desværre ikke lader sig genfinde. Afslutningsvis appellerer den ulykkelige låner til, at bøgerne "maa være et eller andet sted på S.H.H." (Sct. Hans Hospital). Nederst på brevet er anført med håndskrift: "Er aldrig fundet!"

Overlæge, Dr. med. Jørgen Madsen
Kons. i Nerve- og Sindslidelser
ALGADE 10^a . 4000 ROSKILDE
Kons. kan efter aftale
Tlf. (03) 40 23 11
Tirsdag og torsdag kl. 8-9
Postkonto 19102

29.10.75.

Lægesekretær, fru Bessie Sørensen
Afd D
Sct. Hans hospital.

Kære fru Sørensen.

Som svar paa Deres brev af 27 ds. skal jeg først beklage Dem for Deres arbejde med at holde rede paa udlaan fra et hospitalsbibliothek. Det er vist paa alle større hospitaler en haabløs opgave.

Det er korrekt, at jeg har laant de omtalte bøger i anledning af, at jeg havde en pt. med et helt usædvanligt sygdomsbillede. Jeg erindrer, at jeg meddelte sygehistorien ved et lægemøde og at jeg havde planer om at offentliggøre sygehistorien, hvorfor jeg beholdt bøgerne nogen tid derefter. Jeg havde bøgerne samlet paa et bestemt sted udenfor mine reoler. Jeg mener bestemt, at jeg returnerede dem gennem fru Rolder, men jeg afleverede dem ikke personligt paa afd Ds bibliothek og har altsaa helle ikke afskrevet dem i udlaansbogen.

Har De spurgt fru Rolder, om hun husker noget til bøgerne, om hun f. eks. har ment, at de tilhørte afd B og staar paa Bs haandbibliothek? De er vel ikke havnet paa afd es store bibliothek?

Jeg har dem i hvert fald ikke. Jeg har min faglitteratur i en bestemt reol og jeg har nu set denne igennem.

Desværre kan de næppe genanskaffes. De maa være et eller andet sted paa S.H.H.

Med venlig hilsen.

Jørgen Madsen

Er aldrig fundet!

Publikationer

Møllerhøj, J., Brandt-Christensen, A. M., Stølan, L. O. (2020). "Så de lod mig bare være" – eksempler på veje fra psykiatrisk til retspsykiatrisk patient. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* 107 (3), 287-306.

Møllerhøj, J. & Rasmussen, I.M. (2020): Sindssygdomme helbredes ikke ved Piller og Draaber alene – om relevansen af et psykiatrihistorisk blik i undervisningen af psykiatriske sygeplejersker. *Psykiatrisk Sygepleje*, september 2020, 12-17.

Møllerhøj, J. & Stølan, L. O. (2020). "Et forstyrrende element i behandlingen og i vores hverdag". Professionelles syn på misbrug og misbrugsbehandling i den specialiserede retspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri. *KFR Arbejdspapir nr. 5*. Roskilde: Psykiatrisk Center Sct. Hans.

Møllerhøj, J. & Stølan, L. O. (2020). "Her er alt misbrug tilbagefald til kriminalitet". Ansatte i retspsykiatrien er udfordret i håndteringen af patienternes misbrug og misbrugsbehandling. *STOF*, 37 (3), 72-77.

Møllerhøj, J., Stølan, L. O., Erdner, A., Hedberg, B., Stahl, K., Riise, J., Jedenius, E. & Rise, M. B. (2020). "I live, I don't work, but I live a very normal life" – A qualitative interview study of Scandinavian user experiences of schizophrenia, antipsychotic medication, and personal recovery processes. *Perspectives in Psychiatric Care*, 56 (2), 371-378.
<https://doi.org/10.1111/ppc.12444>

Nielsen, M. Ø., Milting, K., Brandt-Christensen, A. M. & Ebdrup, B. H. (2020). Increased use of coercive procedures and prolonged hospitalization in compulsory admitted psychotic patients, who refuse antipsychotic medication. *Nordic Journal of Psychiatry*, 74 (5), 323-326. <https://doi.org/10.1080/08039488.2019.1709220>

Rise, M. B., Stølan, L. O., Erdner, A., Hedberg, B., Stahl, K., Riise, J., Jedenius, E., & Møllerhøj, J. (2020). Patients' perspectives on three-monthly administration of antipsychotic treatment with paliperidone palmitate - a qualitative interview study. *Nordic Journal of Psychiatry*. Online ahead of print. <https://doi.org/10.1080/08039488.2020.1841289>

Psykiatri

**Kompetencecenter for
Retspsykiatri**

Boserupvej 2
4000 Roskilde
www.psykiatri-regionh.dk/kfr

Telefon: 2933 0292
E-mail: rhpkfr@regionh.dk